

1. Talmud, Sanhedrin 97b

שלח ליה רב חנן בר תחליפא לרב יוסף מצאתי אדם אחד ובידו מגילה אחת... ובין גינזי רומי מצאתיה וכתוב בה לאחר ארבעת אלפים ומאתים ותשעים ואחד שנה לבריאתו של עולם העולם יתום. מהן מלחמות תנינים מהן מלחמות גוג ומגוג ושאר ימות המשיח

Rav Chanan bar Tachlifa sent to Rav Yosef: I found a man with a scroll... "I found it in the stores of Rome, and in it was written: After 4291 years from Creation, the world will be orphaned – some via wars of *taninim*, some via wars of Gog and Magog. The rest will be days of Mashiach."

2. Talmud, Avodah Zarah 9b

אמר רבי חנינא אחר ארבע מאות לחורבן הבית אם יאמר לך אדם קח שדה שוה אלף דינרים בדינר אחד לא תקח. במתניתא תנא אחר ארבעת אלפים ומאתים ושלשים ואחת שנה לבריאת עולם אם יאמר לך אדם קח לך שדה שוה אלף דינרים בדינר אחד אל תקח...

Rabbi Chanina said: 400 years after the *churban*, [even] if someone tells you, 'Buy this 1000-dinar field for a dinar,' don't do it." A *braita* taught: 4231 years after Creation, [even] if someone tells you, 'Buy this 100-dinar field for a dinar,' don't do it."

3. Talmud, Sanhedrin 97b

מאי "ויפח לקץ ולא יכזב"? אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: תיפח עצמן של מחשבי קיצין, שהיו אומרים כיון שהגיע את הקץ ולא בא שוב אינו בא, אלא חכה לו, שנאמר "אם יתמהמה חכה לו."

What is, "And *yafay'ach* [lit. "He will speak] to the end, and He will not lie (Chavakuk 2:3)"? Rabbi Shemuel bar Nachmeni cited Rabbi Yonatan: May the bones of the calculators of times disintegrate [*tipach*]. People would say, "Since the time has come and he has not come, he is not coming." Rather, wait for him – "Even should he delay, wait for him."

Yaakov's Attempt

4. Bereishit 49:1-3

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם בארצות הימים: הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם: ראובן בכרי אמה פחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז:

5. Talmud, Pesachim 56a

ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלוש יש במטתי פסול כאברהם שיצא ממנו ישמעאל!...

Yaakov wanted to reveal the end of days [*ketz hayamin*] to his sons, and the Shechinah left him. He said: Maybe, Gd forbid, there is a disqualification in [the product of] my bed, like Avraham from whom Yishmael emerged!...

6. Midrash, Bereishit Rabbah 98:2

שני בני אדם נגלה להם הקץ וחזרו ונתכסה מהם, ואלו הם, יעקב ודניאל... יעקב, "את אשר יקרא אתכם בארצות הימים, ראובן בכורי אתה," מלמד שבא לגלות להם את הקץ ונתכסה ממנו. משל לאוהבו של מלך שהיה נפנה מן העולם והיו בניו סובבין את מטתו, אמר להם "בואו ואגלה לכם מסטורין של מלך," תלה עיניו והביט במלך אמר להם "הוי זהירין בכבודו של מלך." כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו אמר להם "הווי זהירין בכבודו של הקב"ה."

Two people had the end revealed to them, and then concealed from them: Yaakov and Daniel... Yaakov, "That which will befall you in the end of days. Reuven, you are my firstborn." This teaches that he wanted to reveal the end, and it was concealed from him. This may be compared to the dying friend of a king. His children surrounded his bed, and he told them, "Come, I'll reveal to you the secrets of the king." He looked up and saw the king, and said to them, "Be careful of the king's honour." So Yaakov looked up and saw the Shechinah standing above him, and he told them, "Be careful of Gd's honour."

7. Midrash, Bereishit Rabbah 99:5

"וטעם זקנים יקח (איוב יב)", זה יצחק ויעקב. יצחק היה מחבב את עשו שהיה הקב"ה שונא אותו, ואמר לו (בראשית כז) "ועשה לי מטעמים," ובקש לברכו ולגלות לו את הקץ, מה עשה הקב"ה? העביר טעמו הימנו... ואף יעקב בקש לגלות לבניו את הקץ שנאמר... והעלים הקב"ה ממנו...

Iyov 12 says, "And He takes [away] the wisdom of elders" – This is Yitzchak, who loved Esav, whom Gd hated. He told him, "Make delicacies for me," and wanted to bless him and to reveal the end to him. What did Gd do? He removed his wisdom... And Yaakov also wished to reveal the end to his children, as it says... And Gd hid it from him...

8. Bereishit 49:10

לא יסור שֶׁבֶט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁילּוֹ וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים:

Returning to our question for Yaakov

9. Talmud, Sanhedrin 97a

דור שבן דוד בא בו, תלמידי חכמים מתמעטים... תנו רבנן: שבוע שבן דוד בא בו, שנה ראשונה מתקיים מקרא זה "ההמטרת על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר," שניה חיצוי רעב משתלחים...

In the generation when the son of David arrives, Torah scholars will be reduced... Our sages taught: In the shemittah cycle when the son of David arrives, in the first year the verse "And I will bring rain on one city, and on another I will not bring rain" will be fulfilled. In the second, arrows of hunger will be sent...

10. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Melachim 12:2

ויש מן החכמים שאומרים שקודם ביאת המשיח יבא אליהו, וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו, שדברים סתומין הן אצל הנביאים, גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו, אלא לפי הכרע הפסוקים, ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו. ועל כל פנים אין סדור הויית דברים אלו ולא דקדוקיהן עיקר בדת, ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההגדות... וכן לא יחשב הקצין, אמרו חכמים "תפח רוחם של מחשבי הקצים," אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו.

Some of the Sages said that before Mashiach comes, Eliyahu will come. All of this and the like, no one knows what will be until it happens, for the matters were sealed by the prophets, and the sages have no tradition for these things. Rather, all is based on the balance of the verses, and therefore there is debate on this. In any case, the order of these events and their minutia are not essentials of faith, and one should not involve himself in *haggadot*... And one should not calculate ends. The Sages said, "May the bones of the calculators of times disintegrate." Rather, one should wait and believe the general matter, as we have explained it.

Three Lessons

11. Talmud, Temurah 16a

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע: שאל ממני כל ספיקות שיש לך! אמר לו: רבי, כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר? לא כך כתבת בי "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל?" מיד תשש כחו של יהושע, ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות, ונולדו לו שבע מאות ספיקות, ועמדו כל ישראל להרגו... אמר רבי אבהו: אעפ"כ החזירן עתניאל בן קנז מתוך פלפולו, שנאמר - וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב...

Rav Yehudah said, citing Rav: When Moshe Rabbeinu went to the Garden of Eden, he said to Yehoshua: Ask me any uncertainties you have! Yehoshua responded: My master, did I leave you alone for a single moment and go elsewhere? Didn't you write regarding me, "And Yehoshua bin Nun, his servant, did not budge from the tent?" Immediately, Yehoshua's strength dissipated and he forgot 300 laws and developed 700 uncertainties. The entire nation wanted to kill Yehoshua...

Rabbi Avahu said: Nonetheless, Otniel ben Kenaz returned them via his analysis, as it is said, "And Otniel ben Kenaz, brother of Kalev, conquered it."...

12. Talmud, Bava Batra 75a

ונתתה מהודך עליו - ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה.

"And you shall put of your glory on him" – Not all of your glory. The generation's elders said, "The face of Moshe is like the Sun, and the face of Yehoshua is like the Moon." Woe for the shame, woe for the humiliation!

13. Temurah 16a

שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה אמרו לו ליהושע שאל א"ל לא בשמים היא אמרו לו לשמואל שאל אמר להם אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה

14. Talmud, Chullin 7a

מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו

Our ancestors left us room in which to achieve.

15. Talmud, Rosh HaShanah 25b

ירובעל בדורו כמשה בדורו כדורו כאהרן כדורו יפתח בדורו כשמואל בדורו ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים ואומר ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל הדיין שלא היה בימיו הא אין לך לילך אלא אצל שופט שבימיו ואומר אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה

Yerubaal in his generation is as Moshe in his generation, Bedan in his generation is as Aharon in his generation, Yiftach in his generation is as Samuel in his generation. To teach you that even the lightest of the light, if appointed as community leader, is like the mightiest of the mighty. And it says, "And you shall come to the kohanim, the leviyim, and to the judge who will be in those days" – Would you think one should go to a judge who is not in his days? This states that one may only go to a judge in his days. And it says, "Don't say, 'What happened, for the earlier days were better than these.'"

16. Abarbanel, Maayanei haYeshuah 1:2

שבאמת לא קראו חכמים ז"ל ל"מחשבי קצין" כי אם החכמים בעיניהם שמחשבין מהלכי מערכות השמים ומחברותיהם, ויגזרו עת הגאולה על פי חכמתן זו. וכאשר לא יבא משיח באותו חבור אשר חשבו יאמרו שאי אפשר שיבא כי אם בהיות חבור אחר לזמן רחוק... אבל לא גנו חכמים בדבריהם מי שיחקור ויבין את הקץ מתוך דברי הנביאים ומדברים ברוח הקדש... ויצטרך גם כן בזה העיון תנאי אחר, בין שיהיה על פי כתבי הקדש או כפי המערכת השמימית, והוא להודיע בתחלת הדברים שכל מה שיאמר בזה הוא כפי הסברא הפשוטה, ואפשר שלא יהיה כן ועכ"פ נחכה לו כי בא יבא ולא יאחר... לבות בני אדם אשר בעפר יסודם והחרב אכלה את כבודם ואת הודם כמונו היום, כי איך יעשו אם לא לבקש את דבר ד' מתי יבא ויראה למצוא מרגוע לנפשותם לנוח מעמלם להמלט מצרתם...

17. Rabbi Dovid Kviat, Succat David, Vayechi 51

ויש עוד בזה דמן השמים רוצין שיבקשו ויצפו לגאולה, דעי"ז גופא ממשיכים את הגאולה שתבוא במהרה, וכמו שאמרו ז"ל שישאלו בב"ד של מעלה "צפית לישועה" ... שיש מצוה שיצפו לישועה בכל יום, א' דהוי כבוד שמים... ב' דעי"ז תמשך הגאולה, ועי' ב"ר צח:יד כ' א"ר יצחק הכל בקווי... תאותו של עוה"ב בקיווי וכי"

18. Ramban to Devarim 18:13

וטעם "תמים תהיה עם ד' אלקיך" שנייחד לבבנו אליו לבדו, ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמתת כל עתיד, וממנו לבדו נדרוש העתידות, מנביאיו או מאנשי חסידיו רצוני לומר אורים ותומים.

The meaning of "You shall be complete with HaShem your Gd" is that we are to dedicate our hearts to Gd alone, and to trust that Gd alone engineers all and knows the truth of all future events. From Gd alone we should seek the future, from His prophets or from His pious ones, meaning the *urim v'tumim*.

19. Rabbi Yechezkel Landau, Tzlach to Pesachim 56a

ואני אומר שיש 'קץ הימין' ויש ג"כ 'קץ השמאל', וקץ הימין הוא מצד החסד ורחמים, ויש ג"כ קץ במדת הדין וכמו שכתוב [עי' יחזקאל כ:לג] "אם לא בחימה שפוכה אמלוך עליכם" ... ויעקב ביקש לגלות לבניו קץ הימין כי היה מתיירא שלא יוכל לעמוד בנסיון לקבל צרות ופורעניות וחבלי משיח, אבל באמת ישראל קדושים הם והם מוכנים לסבול רק לקרב גאולת השכינה... והדין הזה עצמו חסד ורחמים נחשב לישראל. ובשביל זה נסתלקה השכינה על שחשד את בניו בני ישראל שיקצו בפורעניות...

And I say there is a *ketz hayamin* [right] and a *ketz hasmol* [left]. The *ketz hayamin* is from generosity and mercy, and there is also an end via justice, as Yechezkel 20:33 says, "If I will not reign over you with a flood of rage"... And Yaakov sought to reveal the *ketz hayamin* to his children for he feared that they could not bear the test of troubles and punishment and the pangs of Mashiach. But in truth, Israel is holy, and they are ready to suffer, if only to bring the redemption of the Shechinah near... And this justice is itself generosity and mercy for Israel. And for this the Shechinah left [Yaakov], for suspecting his children, Bnei Yisrael, of rejecting punishment...